

Sygn. akt I C 2506/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, I Wydział Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Juszczyżyn

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Justyna Kochan – Rogoż

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2017 r. w Olsztynie,

na rozprawie,

sprawy z powództwa B. K.

przeciwko A. K. (1)

o zapłatę

I zasądza od pozwanego A. K. (1) na rzecz powódki B. K. kwotę 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 5 listopada 2016 r. do dnia zapłaty;

II w pozostałym zakresie oddala powództwo;

III zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5817 (pięć tysięcy osiemset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwota 4800 złotych tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

SSR Paweł Juszczyżyn

Sygn. akt I C 2506/16

UZASADNIENIE

Powódka B. K. wniosła o zasądzenie od pozwanego A. K. (1) na swoją rzecz kwoty 20.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty (k. 40) i kosztami procesu według norm przepisanych (k. 176).

W uzasadnieniu swojego stanowiska powódka podała, iż dochodzi zgłoszonego roszczenia tytułem rozliczenia wydatków poczynionych z małżeńskiego majątku wspólnego stron na majątek osobisty pozwanego w postaci spłaty w czasie trwania wspólności kredytu stanowiącego osobiste zobowiązanie pozwanego oraz zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

Pozwany A. K. (1) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podniósł, że wartość spłaconego kredytu wraz z odsetkami w czasie trwania wspólności majątkowej stron wynosiła 54.374,91 zł i całość tej kwoty pozwany spłacił z majątku wspólnego, a mianowicie kwotą 33.039 zł z pieniędzy pozostałych ze sprzedaży mieszkania pozwanego przy ul. (...) w O., kwotą łącznie 8.000 zł pochodzącą z darowizny od rodziny, kwotą łącznie 12.287,67 zł pochodzącą ze stypendium naukowego oraz kwotą 4.609,90 zł pochodzącą ze zwrotu nadpłaty wkładu budowlanego na mieszkanie pozwanego przy ul. (...) w O..

Ponadto pozwany podniósł to, że roszczenia powódki naruszają zasady współżycia społecznego, gdyż powódka w okresie małżeństwa dawała dowody swojej niegospodarności i rozrzutności, pozwany miał znacznie większe dochody niż powódka. Pozwany wskazał też na to strony utrzymywały mieszkanie powódki przy ul. (...) w O., w którym nie mieszkały i podniósł zarzut potrącenia kwoty 26.000 zł wydatkowanej na to z majątku wspólnego stron.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany posiadał mieszkanie przy ul. (...) w O., które sprzedał w dniu 11 marca 2005 r. za kwotę 64.500 zł.

(dowód: umowa k. 64)

W dniu 27 kwietnia 2005 r. pozwany nabył niewykończone mieszkanie przy ul. (...) w O. za kwotę 126.583,30 zł, z czego 114.141,60 zł zostało pokryte z zaciągniętego w dniu 24 marca 2004 r. przez pozwanego w (...) Banku Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. kredytu hipotecznego.

(dowód: umowa o kredyt k. 62, niekwestionowane – zob. k. 64)

Po zakupie mieszkania przy ul. (...) w O. pozwany je wykańczał, w szczególności zlecił wykonanie i wyposażenie łazienki, zabudowę kuchni oraz zakupił wyposażenie mieszkania.

(dowód: zezn. św. K. B. k. 127 – 128, A. G. k. 128 – 129, I. K. k. 93, A. K. k. 93 – 94)

Wskazany kredyt wraz z odsetkami został spłacony przez pozwanego do dnia 21 października 2005 r. w łącznej kwocie 34.178,64 zł, przy czym kwota 31.461 zł pochodziła ze sprzedaży mieszkania pozwanego przy ul. (...) w O..

(dowód: zestawienie operacji na rach. bank. pozwanego k. 67, niekwestionowane – zob. rozliczenie k. 66)

Pozostałą kwotę z uzyskanej ceny ze sprzedaży mieszkania przy ul. (...) w O. pozwany zainwestował w prowadzoną osobiście działalność gospodarczą polegającą na składaniu, konfiguracji i naprawie sprzętu komputerowego, a następnie uzyskiwany dochód z tej działalności w przyszłości przeznaczal m.in. na spłatę kredytu w (...) Banku Spółce Akcyjnej z siedzibą w W..

(dowód: zezn. św. I. K. k. 92 – 93, A. K. k. 93 – 94, okoliczność przyznana przez pozwanego – zob. k. 176)

W dniu 22 października 2005 r. strony zawarły związek małżeński i od tego dnia do dnia 22 kwietnia 2013 r., kiedy strony zawarły umowę ustanawiającą między nimi rozdzielność majątkową, pozostawały one w ustroju ustawowej wspólności majątkowej.

(bezsporne)

Wartość spłaconego kredytu zaciągniętego przez pozwanego odsetkami w czasie trwania wspólności majątkowej stron wynosiła 54.374,91 zł.

(dowód: zestawienie operacji na rach. bank. pozwanego k. 62, zestawienie spłat k. 111 - 112)

Na spłatę tego kredytu w czasie trwania wspólności majątkowej stron pozwany otrzymał darowizny od matki i siostry w łącznej kwocie 8.000 zł.

(dowód: zezn. św. I. K. k. 92 – 93, A. K. k. 93 – 94, zestawienie operacji na rach. bank. pozwanego k. 71 - 72)

Pozwany nadto spłacił wskazany kredyt kwotą łącznie 12.287,67 zł pochodzącą ze stypendium naukowego oraz kwotą 4.609,90 zł pochodzącą ze zwrotu nadpłaty wkładu budowlanego na jego mieszkanie przy ul. (...) w O..

(niekwestionowane – zob. k. 64, zestawienie operacji na rach. bank. pozwanego k. 73 – 74, potwierdzenie przelewu k. 75)

Powódka posiadała stanowiące jej majątek osobisty mieszkanie przy ul. (...) w O., które w czasie istnienia między stronami wspólności majątkowej było wynajmowane i koszty jego utrzymania były pokrywane z uzyskiwanego czynszu.

(dowód: zezn. św. I. K. k. 93, A. K. k. 94, K. B. k. 127 – 128, A. G. k. 128 – 129, M. G. k. 175)

Strony w trakcie trwania wspólności majątkowej zamieszkiwały wspólnie z ich córką, utrzymywały się z dochodów z pracy, którą oboje świadczyli oraz w pewnym okresie z dodatkowych dochodów z działalności gospodarczych.

Powódka i pozwany w czasie ich małżeństwa mieli problemy zdrowotne i byli podawani różnemu leczeniu.

(dowód: zezn. św. I. K. k. 92 – 93, 152 – 153, A. K. k. 93 – 94, K. B. k. 127 – 128, A. G. k. 128 – 129, M. G. k. 151 – 152, M. G. k. 175, oświadczenie pozwanego k. 176 - 177)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie, co do należności głównej w całości, natomiast tylko co do odsetek w części.

Sąd ustalił przedstawiony stan faktyczny na podstawie zgodnych bądź niekwestionowanych twierdzeń stron, niekwestionowanych dokumentów załączonych do akt sprawy oraz zeznań świadków, których relacje korespondowały ze sobą i treścią przedstawionych dokumentów.

Podstawą prawną niniejszego powództwa, jak i podniesionego przez pozwanego zarzutu potrącenia, jest przepis art. 45 § 1 zd. 1 i § 3 in fine kro, zgodnie z którym każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód, przy czym stosuje się to odpowiednio w wypadku, gdy dług jednego z małżonków został zaspokojony z majątku wspólnego.

Zgodnie z przepisem art. 31 § 1 kro, z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. W myśl zaś § 2 art. 31 kro, do majątku wspólnego należą w szczególności pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków oraz dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków. Natomiast zgodnie z przepisem art. 43 § 1 kro, oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym.

W świetle cytowanych przepisów należało uznać, że z wartości kredytu hipotecznego zaciągniętego przez pozwanego w (...) Banku Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. wraz z odsetkami spłaconych przez strony z ich majątku wspólnego powódce przysługuje roszczenie w stosunku do pozwanego o zwrot połowy uiszczonych z majątku wspólnego należności. Zobowiązanie z tego kredytu bowiem stanowiło dług pozwanego, stanowiący element jego majątku osobistego.

W ocenie Sądu należy przyjąć domniemanie, że spłata takiego osobistego długu jednego z małżonków w trakcie trwania wspólności majątkowej dokonywana jest ze środków pochodzących z majątku wspólnego. To oznacza, że z wartości spłaconego kredytu w czasie trwania wspólności majątkowej stron, a więc z kwoty 54.374,91 zł, połowa powinna być zwrócona powódce, chyba że pozwany wykazałby, że środki na tę spłatę pochodziły z jego majątku osobistego a nie wspólnego stron.

Zdaniem Sądu pozwany wykazał, że na spłatę przedmiotowego kredytu w czasie trwania wspólności majątkowej stron pozwany otrzymał darowizny od matki i siostry w łącznej kwocie 8.000 zł oraz zwrot nadpłaty wkładu budowlanego na jego mieszkanie przy ul. (...) w O. w kwocie 4.609,90 zł i te sumy stanowiły jego majątek osobisty.

Sąd natomiast nie uznał za wykazane to, że pozostałe kwoty spłat kredytu z odsetkami dokonywane w trakcie wspólności majątkowej stron pochodziły z majątku osobistego pozwanego. Należy bowiem stwierdzić to, że pozwany, jak sam przyznał, zainwestował pozostałą kwotę z uzyskanej ceny ze sprzedaży mieszkania przy ul. (...) w O. w prowadzoną osobiście działalność gospodarczą, stąd też dochód z tej działalności czy z majątku objętego przedsiębiorstwem pozwanego – zgodnie z cytowanym przepisem art. 31 § 2 pkt 1 i 2 kro – należały już do majątku wspólnego.

Niezależnie od tego, zdaniem Sądu, wysoce prawdopodobne jest to, że przynajmniej część kwoty z uzyskanej ceny ze sprzedaży mieszkania przy ul. (...) w O. pozwany przeznaczył na wykończenie mieszkania przy ul. (...) w O., co dodatkowo podważa wiarygodność twierdzeń pozwanego o tym, że kwotę tą przeznaczał na sukcesywne spłacanie omawianego kredytu.

Sąd nie uznał też za majątek osobisty pozwanego kwoty pochodzącej ze stypendium naukowego. Wprawdzie zgodnie z przepisem art. 33 pkt 8 kro, do majątku osobistego każdego z małżonków należą przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia, niemniej stypendium rektora dla najlepszych studentów, a wcześniej stypendium za wyniki w nauce, zdaniem Sądu stanowi w większym stopniu świadczenie będące formą pomocy państwa studentom, niż nagrodą, o jakiej mowa w powołanym przepisie art. 33 pkt 8 kro. Świadczenie to bowiem było i jest uregulowane w przepisie art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o szkolnictwie wyższym, w myśl którego student może ubiegać się o pomoc materialną ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa w formie m.in. stypendium rektora dla najlepszych studentów. W ocenie Sądu to świadczenie ma mieszany charakter, z jednej strony stanowi gratyfikację za osiągnięcia w nauce, jednocześnie jednak stanowi formę pomocy materialnej studentom. Zdaniem Sądu ten drugi element, tj. pomoc materialna przeważa w charakterystyce omawianego świadczenia, gdyż jest ona wypłacana powszechnie studentom po spełnieniu określonych kryteriów, najczęściej osiągnięciu odpowiedniej średniej ocen z przedmiotów wykładanych na studiach, a nie jest przyznawana za indywidualne, wyjątkowe na tle innych studentów osiągnięcia badawcze czy naukowe.

Nadto Sąd uznał za niezasadny zarzut potrącenia podniesiony przez pozwanego, a dotyczący rozliczenia wydatków stron na utrzymanie mieszkania powódki przy ul. (...) w O.. Otóż zgodnie z doświadczeniem życiowym należy przyjąć, że wydatki te pokrywane były z dochodów uzyskiwanych z wynajmu tego mieszkania. Mieszkanie to zresztą należy uznać za przedmiot majątkowy przynoszący dochód, a zatem – w myśl cytowanego przepisu art. 45 § 1 zd. 1 kro – wydatki i nakłady na nie generalnie nie podlegają zwrotowi.

W ocenie Sądu także roszczenia powódki nie naruszają zasad współzycia społecznego. Nie zostało wykazane, by powódka w okresie małżeństwa była niegospodarna i rozrzutna. Na tle niniejszej sprawy brak jest też ważnych powodów, które mogłyby stanowić podstawę do ustalenia nierównych udziałów stron w ich majątku wspólnym na podstawie art. 43 § 2 kro. Małżonkowie – zgodnie z przepisem art. 23 kro – są zaś obowiązani m.in. do wzajemnej pomocy. Wzajemna pomoc małżonków w czasie, w którym jedno z nich dotknięte jest bezrobociem, chorobami, czy problemami innej natury jest wręcz ich obowiązkiem, którego spełnianie trudno zakwalifikować za naruszające zasady współzycia społecznego.

Mając na uwadze wszystkie opisane okoliczności Sąd uznał, że z wartości spłaconego kredytu w czasie trwania wspólności majątkowej stron, a więc z kwoty 54.374,91 zł, łącznie kwota 12.609,90 zł została spłacona z majątku osobistego pozwanego (8.000 zł z darowizny od rodziny i 4.609,90 zł ze zwrotu nadpłaty wkładu budowlanego na mieszkanie pozwanego), pozostała zaś część, a mianowicie kwota 41.765,01 zł została spłacona z majątku wspólnego stron. Dlatego też połowa tej kwoty powinna być zwrócona przez pozwanego na rzecz powódki. Powódka żądała zasądzenia od pozwanego kwoty 20.000 zł i będąc związany granicami tego żądania Sąd zasądził od pozwanego tę

kwotę z odsetkami ustawowymi od dnia 5 listopada 2016 r., tj. od dnia następnego od doręczenia pozwanemu odpisu pisma z żądaniem zapłaty w niniejszym postępowaniu (pkt I wyroku).

Nie zostało natomiast wykazane to, by powódka wzywała pozwanego do zapłaty dochodzonej kwoty przed doręczeniem korespondencji sądowej w niniejszej sprawie. Zgodnie z przepisem art. 455 kc, jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania, dlatego nie było uzasadnione zasądzenie odsetek już od dnia wniesienia pozwu i dlatego w tej części powództwo podlegało oddaleniu (pkt II wyroku).

Natomiast o kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 kpc, albowiem powódka przegrała proces tylko w niewielkiej części i dlatego należało zasądzić od pozwanego na rzecz powódki wszystkie poniesione przez nią zgodnie z normami przepisanych koszty procesu, na które złożyły się: opłata od pozwu – 1000 zł, wynagrodzenie adwokata – 4800 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł. (pkt III wyroku).

Z tych wszystkich powodów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

SSR Paweł Juszczyński